

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

**Ghid didactic
Curs de instruire la distanță
privind specificul psihologic și particularitățile audierii
victimelor traficului de ființe umane**

2014

Denumirea cursului de instruire la distanță: „Specificul psihologic și particularitățile audierii victimelor traficului de ființe umane”

Numărul de ore de instruire a cursului: 8 ore

Participanți: judecători, procurori, alți profesioniști din sectorul justiției

Perioada activă a cursului: 29.07.2015-12.08.2015

Echipamentul necesar cursantului: computer (laptop, tabletă), conexare la internet, Adobe Flash Player, cască sau boxe (opțional)

Descrierea generală a cursului: Acest curs face parte dintr-un program de instruire la distanță destinat procurorilor, judecătorilor și altor profesioniști din sectorul justiției. Conceptul cursului reiese din analiza practicilor care la rândul său indică necesitatea suplirii informației juridice cu informații din domeniul psihologiei judiciare, în particular fiind vorba despre psihologia victimelor traficului de ființe umane.

Dacă conceptualizăm victima drept sursă valoroasă în obținerea probelor ignorând dreptul său de a fi protejată, s-ar putea să întâmpinăm dificultăți în motivarea acesteia de a colabora cu justiția, de a depune mărturii și indirect de a o proteja de ulterioarele re-victimizări. Din această perspectivă protejarea drepturilor victimelor traficului de ființe umane necesită o bună înțelegere a realităților psihologice care le caracterizează.

Înțelegerea particularităților psihologice a VTFU va permite construirea unor strategii eficiente de interacționare cu victima ținând cont de riscurile și necesitățile acesteia, astfel asigurând implicit și protejarea ei de la ulterioarele re-victimizări și/sau re-traumatizări.

Sumarizând, dincolo de rolul său de sursă pentru obținerea probelor victimele TFU sunt deținătoare de drepturi. Procurorul este bine să țină cont de faptul că protejarea victimei de la ulterioarele re-traumatizării este la fel de important ca și atragerea la răspundere penală a traficantului.

Pentru adresarea problematicii legate de specificul psihologic și particularitățile audierii victimelor traficului de ființe umane, cursul este divizat în trei module, care urmează a fi parcurse pe durata a 8 ore. Primul modul definește și descrie fenomenul traficului de persoane. Cel de-al doilea modul se va referi la protecția victimei TFU, în sensul stabilirii unei relații eficiente cu aceasta, prevenirii situațiilor de risc pentru victimă, precum și pregătirea victimei pentru participare în instanță. Al treilea modul introduce spre atenția audiențelor setul de abilități necesare pentru conducerea unui interviu, în vederea obținerii mărturiilor veridice.

Toate aspectele teoretice prezentate în acest curs de instruire la distanță sunt exemplificate în baza studiilor de caz.

Descrierea modulelor:

Modulul I. Traficul de Persoane Modulul își propune introducerea audiențelor în tematica traficului de ființe umane, accentul fiind pus pe profilul psiho-social al victimelor, etapele de manipulare prin care persoanele sunt implicate în trafic precum și efectele traficului asupra victimelor.

În urma parcurgerii acestui modul participanții vor cunoaște despre:

- metodele de racolare, manipulare (recrutare, inițiere, îndoctrinare) a victimelor TFU,
- manifestările și riscurile asociate sindromului Stockholm,
- manifestările stresului post-traumatic,
- efectele stresului asupra capacității de reamintire și relaționare a VTFU

Modulul II. Riscurile și necesitățile VTFU Modulul prezintă conceptul de vulnerabilitate din perspectiva riscurilor și necesităților persoanelor traficate. Înțelegerea necesităților și prevenirea riscurilor la care este supusă VTFU pe durata procesului de urmărire penală sunt esențiale în stabilirea relației de încredere între specialist și victimă. Stabilirea relației de încredere la rândul său este centrală în obținerea unor mărturii veridice și asigurarea faptului că victima –martor nu se va retrage din proces.

În urma parcurgerii acestui modul participanții vor ști să:

- evalueze riscurile și necesitățile victimei traficului de ființe umane și să cunoască organele competente pentru referirea victimelor
- identifice organele de stat, organizațiile neguvernamentale și cele internaționale cu competente în domeniul prevenirii TFU, precum și atribuțiile acestora
- deducă importanța stabilirii unui contact de încredere reciprocă cu victima
- aplice în practică realizarea dreptului victimei la siguranță cu excluderea revictimizării acesteia.

Modulul III. Abilități de audiere a VTFU A avea o relație de încredere cu victima este important dar pe departe suficient pentru a ajuta victima să mărturisească toată experiența traumatizantă prin care a trecut. Astfel, abilitățile de audiere se prezintă a fi centrale în obținerea unor mărturii exacte. Abilitățile de audiere se referă la capacitatea intervievatorului de a ajuta victima să povestească cele întâmplate fără a interfera cu procesul de reactualizare a informației. În cadrul acestui modul vor fi prezentate abilitățile de audiere necesare pentru conducerea unui interviu echilibrat, cu un număr optim de intervenții din partea intervievatorului. Adăugător, înțelegerea psihologiei victimelor și utilizarea abilităților avansate de audiere sunt esențiale în asigurarea participării victimelor în procedurile legale cu minimum de circumstanțe traumatizante.

După parcurgerea acestui modul participanții vor ști să:

- identifice și diferențieze abilitățile eficiente de intervievare/ audiere a martorilor de cele mai puțin eficiente.
- abordeze procesului de audiere a victimelor TFU într-o manieră profesionistă și sensibilă, ținând cont de particularitățile profilului psiho-social al VTFU

Modul de testare: La sfârșitul fiecărui modul, participanții vor fi testați electronic. Pentru a trece la un nou capitol de studiu este necesară susținerea testului propus cu punctaj minim cumulat de 75%. Numărul de încercări este nelimitat.

Certificare: Certificarea se realizează de către INJ în urma completării reușite a chestionarelor prevăzute în cadrul cursului. INJ eliberează un certificat de instruire continuă pentru 8 ore de instruire.

Informație despre formatorul autor al cursului:

Tatiana Buianina, psiholog, Membru al Asociației Psihologilor Practiceni din Republica Moldova.

Studii:

- Absolventă a Facultății de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, România (2000),
- Absolventă a programului de Masterat, specialitatea Psihologie și psihopedagogie (2001), la Universitatea de Stat din Moldova,
- Stagiatar, cercetător, Facultatea de Psihologie și Științe Comportamentale, Universitatea Umeå, Suedia.

Servicii curente:

- Lector la Universitatea de Stat din Moldova, Catedra de Psihologie Generală, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației (din 2000 până în prezent)
- Psiholog și managerul Centrului de Contact din cadrul Centrului Internațional „La Strada” (din 2011 până în prezent)

Datele de contact ale formatorului:

Tatiana Buianina

e-mail: buyaninat@yahoo.com

Asistență tehnică:

tel/fax 022 930124

e-mail: tatiana.ciaglic@inj.gov.md

sergiu.ceban@gmail.com